

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoP/52/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5319201483
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5319201483.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členov senátu JUDr. Jany Kotrčovej a Mgr. Márie Kašíkovej, vo veci starostlivosti o maloletú: U. L., nar. X.XX.XXXX, bytom u otca, v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, dieťa rodičov matky: W. R., nar. X.X.XXXX, bytom L. XXX, právne zastúpená: Mgr. Michal Duraj, advokát so sídlom v S., L. XXXX, a otca: Y. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom S., I. XXX/X, právne zastúpený spoločnosťou: Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o. so sídlom Ul. 17. Novembra 3215, Čadca, IČO: 50 473 522, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Čadca z 14. júna 2019 sp. zn. 12P/20/2019-28, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie v zmysle § 325 ods. 1, § 329 ods. 1 veta prvá, ods. 2 a § 365 ods. 1, § 360 ods. 1 a § 366 CMP nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletú U. dočasne zveril do osobnej starostlivosti otca (výrok I.), upravil styk matky s maloletou U. každú sobotu v čase od 09:00 hod. do 18:00 hod. za prítomnosti otca dieťaťa (výrok III.), otcovi uložil povinnosť maloleté dieťa na styk riadne pripraviť a styk matke s maloletým dieťaťom umožniť (výrok IV.), matku zaviazal k povinnosti prispievať na výživu maloletej U. sumou 28,08 € mesačne počnúc vyhlásením uznesenia (výrok V.) s tým, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o úprave rodičovských práv a povinností k maloletej vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 12P/20/2019. Dospel k záveru, že boli osvedčené základné skutočnosti hodnoverne osvedčujúce záver o dôvodnosti a trvaní nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana. Dočasne zveril maloletú U. do starostlivosti otca, ktorý odišiel od matky z dôvodu, že táto nadviazala známosť s iným mužom a opakovane nechala maloletú bez opatery (naposledy v pivnici) a odišla do V. W. Y. k novému partnerovi. Spočiatku sa javilo, že príčinou odchodu otca od matky bola opakovaná nevera partnerky a dieťa matka brávala so sebou k novému partnerovi. Z podkladu pre priznanie invalidity mal preukázané, že matka bola invalidizovaná v dôsledku psychiatrického ochorenia a javí sa preto ako možné, že v dôsledku tohto možného zhoršenia zdravotného stavu matka môže podľa tvrdení otca zanedbávať starostlivosť o dieťa. Otec tvrdil, že matka bola hľadaná aj políciou, rovnako tak ju hľadala i jej matka a túto našli aj s dieťaťom v zlých podmienkach. S prihliadnutím k veku dieťaťa, aj keď fixácia na matku v danom veku je reálne najväčšia, v záujme maloletého dieťaťa do preukázania, či je matka reálne schopná náležitej starostlivosti o dieťa, vychádzajúc z tvrdenia otca a posudku na matku (i keď z roku 2015) mal dostatočne osvedčené, že sú splnené podmienky na bezodkladnú úpravu pomerov maloletej U. tak, že túto dočasne zveril do starostlivosti otca. V záujme zachovania citovaných väzieb matky a dieťaťa upravil styk matky v rozsahu, ktorý považoval za primeraný. Rodičia dieťaťa nežijú v spoločnej domácnosti z dôvodu nezhôd otca s matkou, vzťahy medzi rodičmi sú napäté. Neodkladným opatrením sa rieši iba dočasná úprava práv a povinností rodičov voči maloletému dieťaťu a až na základe vykonaného dokazovania môže súd posúdiť, či je dôvodná aj rozsiahlejšia úprava styku vo vzťahu k matke. V zmysle § 366 CMP v spojení § 62 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine zaviazal matku platiť výživné v nevyhnutnej miere. Keďže

nemal osvedčené príjmové a majetkové pomery matky, stanovil výšku výživného v sumu 28,08 €, ktoré predstavuje zákonné minimálne výživné (§ 62 ods. 3 Zákona o rodine).

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka. Uviedla, že otcom uvádzané skutočnosti v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa nezakladajú na pravde. Nie je teda pravda, že by maloletú ponechala bez dozoru v pivnici. K svojmu priateľovi odišla po tom, ako videla, že maloletá spí, pričom maloletá bola doma s otcom, ako aj so starou matkou. Otec maloletej si celý príbeh o údajnom ponechaní maloletej bez dozoru v pivnici len vymyslel s úmyslom podporiť svoje tvrdenie o jej neschopnosti postarať sa o maloletú ako o vlastnú dcéru. Je nelogické tvrdenie otca, ktorý uvádza, že mala maloletú nechať bez dozoru, ale keď si ju chcela vziať so sebou, tak jej ju odňal on sám a odišiel k svojim rodičom. Maloletú vzala k svojmu priateľovi naposledy v auguste 2018, nikdy nebola od neho viac ako pár hodín a s maloletou prišla vždy na noc domov. U priateľa s maloletou nikdy nezostávala počas noci. Súd pri nariadení neodkladného opatrenia vychádzal i z posudku o priznaní invalidity v súvislosti s jej ochorením. Poukázala na skutočnosť, že posudok bol získaný otcom nelegálnym spôsobom tak, že ho zabezpečila matka otca maloletej, ktorá pracuje na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny a tento vybrala z jej zložky. Otec dobre poznal jej zdravotný stav, napriek tomu sa rozhodol pre založenie rodiny. Do doby, pokiaľ si nenašla priateľa, nemal otec, ani jeho matka žiadne výhrady voči spôsobu výchovy a starostlivosti o maloletú U.. Aj keď v minulosti bola liečená ako pacientka v psychiatrickej ambulancii MUDr. H. U., má nastavenú liečbu a túto znáša dobre. Nie je pravdou, že by v poslednom období zaznamenala nejaké excesy v súvislosti s jej diagnózou. Naopak, psychiatricka skonštatovala zlepšenie jej zdravotného stavu. Aj otec bol liečený v psychiatrickej ambulancii MUDr. R. a taktiež jeho zdravotný stav nie je po psychickej stránke 100 %-ný. Otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ako určitý druh pomsty za to, že si našla novú známosť, s čím sa otec ťažko vyrovnáva. V súčasnom období sa odvoláva na vymyslenú udalosť, pričom sám ponechal maloletú bez dozoru doma, kým odišiel po veci k svojim rodičom. Navštevuje Strednú školu obchodu a služieb v S., ročník skončila s veľmi dobrými študijnými výsledkami a postupne sa vyrovnáva aj so svojou diagnózou. Pokiaľ musela navštevovať školu, vybavila opatrovateľku, ktorá sa starala o maloletú U., pokiaľ bola ona v škole a jej matka v práci. Na základe neodkladného opatrenia došlo v značnom rozsahu k obmedzenému styku s maloletou, a to len na 9 hodín týždenne za prítomnosti otca bez toho, aby súd mal reálne osvedčené základné dôvody na takéto rozhodnutie. Žiadala uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

3. Otec vo vyjadrení k podanému odvolaniu matky uviedol, že v súčasnej dobe nebráni matke, aby sa s maloletou stretávala aj nad rozsah neodkladného opatrenia. Práve naopak, matka sa nestretáva s maloletou ani v rozsahu tak, ako je stanovené neodkladným opatrením. Starostlivo si zapisuje všetky SMS správy, ako aj žiadosti o stretnutie s maloletou, pričom matka sa s maloletou chce stretnúť iba vtedy, keď jej to vyhovuje. Matka nadväzuje aj známosti s inými mužmi, o čom súdu predložil komunikáciu na facebooku. V súčasnej dobe sa riadne stará o maloletú, pomáhajú mu aj jeho rodičia a má k tomu vytvorené aj vhodné podmienky.

4. Matka vo vyjadrení k podanému vyjadreniu otca uviedla, že tvrdenia otca o spôsobe jej stretávania sa s maloletou sa nezakladajú na pravde a sú klamlivé. Na základe rozhodnutia súdu sa môže stretávať s maloletou len v sobotu od 09:00 hod. do 18:00 hod., pričom musí prihliadať na denný režim maloletej a je jasné, že nemôže plne využiť celý čas, nakoľko maloletá poobede spáva. Styk s maloletou prebieha väčšinou v blízkosti domácnosti otca, kde chodievajú s maloletou na prechádzky, občas chodievajú do detského centra. Stalo sa, že otec povedal, že s maloletou sa nemôže stretnúť, lebo malá spí, nič jej preto neostávalo, len prísť neskôr. Rodičia otca jej neraz dávajú najavo, že samotné uskutočňovanie styku jej osobou ich obťažuje. K vyjadreniu otca, ktorý tvrdí, že jej nebráni v styku s maloletou a tvrdí, že nechce využívať ani len súdom stanovený rozsah styku, nie je namieste, nakoľko bez súhlasu otca o umožnení styku nad rámec neodkladného opatrenia neostáva nič iné len ho rešpektovať.

5. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (matka), v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 362 ods. 1, § 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/ CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v intenciách § 65 a § 66 CMP, ktoré podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Súd pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení nevykonáva dokazovanie v rozsahu „klasického“ nesporného konania, ale je na jeho uvážení, v akom rozsahu dokazovanie vykoná. Zároveň však musí mať dostatočným spôsobom zistený stav vecí, ktorý už súdu umožní o neodkladnom opatrení správne rozhodnúť.

7. Podľa názoru odvolacieho súdu, v danom prípade súd prvej inštancie v čase vydania napadnutého uznesenia dostatočným spôsobom nemal preukázaný stav vecí, na základe ktorého o podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodol.

8. Základným predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia je síce naliehavosť dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi tak, aby tieto boli upravené do rozhodnutia základnej veci, avšak atribúty naliehavosti dočasnej úpravy a osvedčenosti tvrdeného nároku musia byť naplnené súčasne. Je potrebné vždy vychádzať z okolností prejednávanej veci vzhľadom na naplnenie zmyslu a účelu neodkladného opatrenia, ktorým je úprava práv a povinností subjektov právneho vzťahu, ak sú tieto ohrozené alebo určitým konaním dotknuté.

9. Z odôvodnenia súdu prvej inštancie vyplýva, že tento vyhovel návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia otca najmä z tvrdeného skutkového stavu uvádzaného otcom v návrhu, že matka hrubým spôsobom zanedbáva starostlivosť o maloletú U. tým, že ju necháva doma samú bez dozoru, že sa jedná o opakované konanie, ktoré riešila aj polícia, že matka trpí psychiatrickým ochorením, v dôsledku ktorého (možného zhoršenia zdravotného stavu) zanedbáva starostlivosť o dieťa s tým, že prihliadal na situáciu, že v súčasnej dobe je maloletá v starostlivosti otca na základe prevzatia tejto starostlivosti bez súhlasu matky.

10. Je zrejmé, že právne predpisy upravujúce inštitút neodkladného opatrenia vzhľadom na svoj charakter, neumožňujú druhému účastníkovi, ktorého sa nariadenie neodkladného opatrenia týka, možnosť sa vyjadriť ku skutočnostiam tvrdným v návrhu; v prípade kladného rozhodnutia môže na tieto tvrdené skutočnosti reagovať až po nariadení neodkladného opatrenia, kedy mu je doručený návrh na nariadenie neodkladného opatrenia a samotné rozhodnutie súdu. Matka po doručení uznesenia súdu prvej inštancie a doručení návrhu na začatie konania tvrdenia otca o zanedbávaní starostlivosti o maloletú, ako aj o nemožnosti zabezpečiť starostlivosť o maloletú z dôvodu psychiatrickej diagnózy, kategoricky odmietla. Zo spisového materiálu vyplýva, že otec podal návrh na úpravu práv a povinností rodičov k maloletej U. na Okresný súd Čadca dňa 31.5.2019, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný na súd prvej inštancie 11.6.2019 a neodkladné opatrenie bolo nariadené 14.6.2019. Podľa názoru odvolacieho súdu, vzhľadom k tomu, že bez osvedčenia tvrdených skutočností o porušovaní rodičovských práv z strany matky, ktorým by ohrozovala fyzický a duševný vývin maloletého dieťaťa, aj napriek povinnosti súdu rozhodovať o neodkladných opatreniach rýchle, v danom prípade sa javí, že bolo potrebné obidvoch rodičov k týmto okolnostiam vypočúť (§ 329 ods. 1 veta prvá CSP a contrario).

11. Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že rodičia maloletej U. nie sú manželia, z tvrdení uvádzaných v návrhu a v spise možno predpokladať, že aj napriek neuzavretiu manželstva sa rozhodli vytvoriť spoločnú domácnosť, predpokladajúc, že žili v spoločnej domácnosti od narodenia maloletej U. v dome rodičov matky maloletej. Taktiež z tvrdení oboch rodičov možno vyvodíť, že vzťahy medzi obidvoma rodičmi sú narušené, že matka má nadviazanú známosť s iným mužom a nechce zotrvať v partnerskom vzťahu s otcom. Ak obidvaja rodičia do budúcnosti nemienajú vytvárať spoločnú domácnosť, nemožno to v zmysle právnych predpisov od nich spravodlivo vyžadovať tak, ako to napríklad predpokladajú ustanovenia o uzavretí manželstva (§ 18, § 19 Zákona o rodine). Tvrdenia o možnom (ne)spolužití v spoločnej domácnosti nemožno však stotožňovať s tvrdeniami o tom, či matka v dôsledku nadviazania známosti začala zanedbávať starostlivosť o maloletú tak, ako to tvrdí otec v návrhu, s ktorým sa súd prvej inštancie stotožnil. Taktiež nebolo osvedčené tvrdenie otca o tom, že v dôsledku ponechania maloletej bez starostlivosti, keď matka mala ísť za svojim priateľom, bola volaná polícia, ktoré nebolo preukázané žiadnym úradným záznamom alebo potvrdením tejto skutočnosti iným spôsobom. Taktiež, pokiaľ otec tvrdil, že na základe zdravotnej (psychiatrickej) diagnózy matky táto poskytovala nedostatočnú starostlivosť o maloletú, nebolo dostatočne osvedčené, ak doposiaľ obidvaja rodičia žili v spoločnej domácnosti. V nadväznosti na uvedené sa preto javí, že bude potrebné na všetky tieto okolnosti obidvoch rodičov podrobne vypočúť a otec musí svoje tvrdenia hodnoverne osvedčiť.

12. Uznesenie súdu prvej inštancie v časti úpravy styku matky s maloletou aj v prípade, že by bol správny záver súdu o nariadení neodkladného opatrenia, odvolací súd považuje za nesprávne a z hľadiska určeného rozsahu aj za nedostatočné. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí, ako správne namietala matka v odvolaní, neupravil spôsob prevzatia a odovzdania maloletej medzi obidvoma rodičmi. Za dôvodné považuje odvolací súd odvolanie matky aj v tom, že pokiaľ maloletá bola vychovávaná obidvoma rodičmi, styk matky s maloletou U. na jeden deň v týždni je nedostatočný s prihliadnutím aj na denný režim maloletej. Dôvodná je aj ďalšia námietka matky, že do doby, pokiaľ otec neprevzal starostlivosť o maloletú U., táto vyrastala v dome jej rodičov, ktoré prostredie dôverne pozná, pričom na základe neodkladného opatrenia nie je jej umožnené byť s maloletou v tomto prostredí, naviac, ak styk bol stanovený aj za prítomnosti otca. Nariadený styk súdom prvej inštancie nezodpovedá skutkovým okolnostiam, ktoré boli zrejme už z podaného návrhu na začatie konania vo veci samej, ako aj z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Preto bude povinnosťou súdu prvej inštancie sa zaoberať aj tými námietkami, ktoré uviedla matka vo svojich podaniach.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, keďže neboli dostatočne osvedčené okolnosti svedčiace pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 365 ods. 1 CMP na základe návrhu otca, odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

14. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).